

Turvallisempi tila Taukotilassa

*Maarit Järveläinen, kirjastotoimenjohtaja
Kaikkien kirjasto –etäkahvit 22.2.2023*

Louna KIRJASTOT

- Pieni kotoisa kimppa Lounais-Hämeessä. Kimppaan kuuluvat Forssan kaupunginkirjasto sekä Humppilan, Jokioisten, Tammelan ja Ypäjän kunnankirjastot.
- Kussakin kunnassa on kiinteä kirjastopiste. Lisäksi Tammela ja Forssa tuottavat kirjastoautopalveluita yhteistyösopimukseen perustuen Tammelan omistamalla v. 2022 hankitulla Lunki-kirjastoautolla.
- Palvelemme seutukuntamme n. 32 000 asukasta periaatteella, että asiakas voi asioida haluamassaan toimipisteessä samoja tuttuja toimintatapoja noudattaen.
- Yhteistä asiakasrajapintaa olemme kehittäneet mm. yhteisen hanketoiminnan kautta jo vuodesta 1986.

Taukotila – kohtaa ja vaikuta demokraattisesti

- Aiempien hankkeiden yhteydessä toteutettujen kyselyjen keskeisimmäksi kehittämiskohteeksi nousi kuntalaisten osallisuuden lisääminen ja heidän halunsa vaikuttaa kunnan päätöksentekoon.
- Valitsimme Sitran kokeiluhankkeesta yhden toimintamallin kullekin kirjastolle pilotoitavaksi meille sopivaksi. Niistä koostetaan Taukotila-konsepti.
- Jotta Taukotila-toiminnan avulla vakiinnutettaisiin yhteiskunnallinen, kulttuurinen ja demokratiaa vahvistava vuoropuhelu osaksi kirjastojen arkea, henkilökunta on saanut koulutuksen Erätauko-menetelmään.
- Erätauko-keskusteluista kerätyn merkityksellisen kokemusperäisen tiedon viemistä osaksi strategiaa myös pilotoidaan hankkeen yhteydessä.

Taukotila – kohtaa ja vaikuta demokraattisesti

Hankkeen tavoiteasetannassa ei missään puhuta turvallisemmasta tilasta.

Miksi ihmeessä siis olen tässä ja nyt kertomassa turvallisemman tilan periaatteiden luomisprosessista?

- No siksi, että jo alkumetreillä turvallisempi tila 'läikkyi yli' tai 'ohi' hankkeen tavoiteasettelun, kun erätauco-keskusteluiden onnistumiselle osoittautui tärkeäksi turvallisemman tilan luominen keskustelijoille.

Läikkymisvaikutuksilla* (engl. spillovers) tarkoitetaan hankkeiden aiheuttamia vaikutuksia ohi projektien alkuperäisen tavoiteasettelun, aikataulun, kohderyhmän tai maantieteellisen alueen.

Läikkymisvaikutukset ovat tyypillisiä erityisesti kulttuurihankkeille ja ne lisäävät ja tekevät myös näkyväksi kulttuuritoiminnan yhteiskunnallista merkitystä. Tietoisuuden lisääntymisen läikkymisvaikutuksista on myös todettu edistävän niiden syntyä sekä tehokasta hyödyntämistä.

* Kulttuuripolitiikan tutkimuskeskus CUPORE on tutkinut osana eurooppalaista hanketta läikkymisvaikutusten tunnistamista sekä niiden arviointimallia, ks. https://www.cupore.fi/images/tiedostot/2017/cupore_spillover_tiivistelma_suomeksi.pdf. Forssan kaupungin KUULTO-toimintakoikeilu oli CUPOREn tutkimusosiossa mukana.

Turvallisempi tila

otettiin hankkeen rinnalla kulkemaan: perehdyimme asiaan syvemmin, päätimme työstää kirjastohenkilöstön kanssa Louna-kimpalle yhteiset turvallisemman tilan periaatteet ja niiden ensimmäinen versio on valmis. Asian eteenpäin vieminen hankkeen rinnalla on tapahtunut hitaasti. Periaatteet julkistetaan maaliskuussa. Niiden vaikutuksia seurataan mm. palautetta keräämällä. Asiakaspalautteen perusteella periaatteita voidaan hioa toimivammiksi.

Myös em. prosessi läikkyi yli

- kaikki Louna-kirjastot päättivät ilmoittaa kirjastotilansa myös syrjinnästä vapaiksi alueiksi, koska turvallisemman tilan periaatteiden noudattaminen edistää syrjinnästä vapaan alueen luomista/syntymistä
- kirjastotilojen esteettömyyteen sekä aineistojen yhdenvertaisempaan esille panoon on myös kiinnitetty huomiota
- kunnissa on laajemminkin alettu viemään asiaa eteenpäin mm. hyvinvointityön yhteydessä

Kiitos!

maarit.jarvelainen@forssa.fi
050 5640 025